

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Fodor Tibor*

Cím: *Régi pesti csibészek
karriéréje*

Forrás: *Világ*

Bp.
(Hely)

1922. 6. 2
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *308*

Hely

Idő *"1922"*

Személy

Helyszám

Régi pesti csibészek karriéréje

(A Világ tudósítójától.) A régi jasszfiúk, a Városliget „hírlőző” csirkefogói, akik évekkel ezelőtti nap-nap után szerepeltek a rendőri krónikában, a háborús évek és a forradalmak izgalmában mindenkitől elfeledve, nagybőrra becsületes munkára tértek át. Talán már a rendőrség is elfeledte, hogy a külső periferiák rettegétt alakjai voltak a Szerecsen Péter, a Rűcskös Stefi, Madárka Anna, a Hosszu Mimi és a többi tipikus pesti jasszfiú és jasszleány, akik a sötét Csikágó bűzös pincelakásaiból indultak el a pesti aszfalton körülményes karriérjük felé.

Ezek a csirkefogók nem voltak olyan raffinált bűnösök, mint az utóbbi évek stílusos bűnözői. A legegyszerűbb eszközökkel hajtották végre a lopásokat, betöréseket, kasszafurásokat, a gyilkosságokat, úgy hogy a rendőrség emberei a büntény elkövetésének a módjáról már megállapították, kik voltak a tettesek és hol kell keresni őket. A nyomozás akkor csaknem minden esetben kézrekerítette a tetteseket, nem úgy, mint most, amikor a technika vívmányaival is komplikálják a nyomozás eredményes munkáját.

A bűnös Pest rég hirhedt alakjai most békés otthonukban pihennek, a Grassalkovich-utcában, az Angyalöldön, sokan pedig a főváros szívébe költöztek, mint békés családok polgárok, akiknek szavazati joguk van és ezt változott állapotukban gyakorolják is.

Hosszu Mimi — a házasságszédelgő

A Hosszu Mimi éveken keresztül rikkancs volt. Árcótt mindig gondosan borotválta és a nőknél határozottan szerencséje volt. Mindig nők körül forgolódott és minthogy társadalmi köreiben nagy szeretetnek örvendett, természetesen házasságszédelgő lett belőle. A menyasszonyaitól hozományelölegeket kapott egy- és tizkoronás részletekben és ebből nagy-

szerűen élt. Mint rikkancs azonban rendszeresen árulta az ujságokat, nehogy a barátai ráfogják, hogy a nők tartják el. Mimi okos fiú volt és mindenre tudott alibit igazolni.

Hosszu nyurga fiú volt, valóságos legendás alakja a ligeti jasszoknak. Szindarabot is irtak róla, amely a Kis Szinkörben játszottak el Mimi, egy rikkancsfiú élete címmel. Azóta sok idő telt el. Mimi megkomolyodott, végigharcolta a háborút és most elegáns siber lett. Egy Thököly-úti kávéházban ül minden délután, közel a keleti pályaudvarhoz. Amikor felismertük, élénken tiltakozott a mult emlékei ellen.

— Három éve nős vagyok — mondotta. — Szegény leányt vettem el feleségül, nem volt egy vasa sem. Komolyan mondom, hogy nem volt semmije. De azért szépen megéltünk. Vidékre utazom élelmszeréért és ruhaneműekért és itt Pesten eladom. Néha átnézek a demarkációs vonalakon is, mert ott jobb a valuta. A régi társasággal teljesen szakítottam, az igaz, hogy most is összejövök egy-két „vagánnyal”, de ez már, tetszik tudni, az üzlethez tartozik.

Bucsuzáskor meghívott a lakására. Azt mondta, hogy bemutat a feleségének. Nagyon jó nő.

Hanusch Stefán, a kasszafuró

Családi nevén Hanusch Stefánnak, hívták Rűcskös Stefit, aki vasárnaponként mindig összeverekeedett a barátaival és ilyenkor késsel megsebezte őket. Ezenkívül egyike volt a leghírhedtebb kasszafuróknak és ő volt az első, aki autogénhegesztéssel „dolgozott”. Most egy földszinti házmesterlakásban lakik az özvegy anyjával. Hanusch néni nagyon dicséri a Stefit:

— Egészen más ember lett belőle. Egész nap dolgozik. Kereskedő. Mindenfélével kereskedik, de csalágnév tételekben. Ne tessék azt gondolni, hogy az én

Stefi fiam handlé lett... Van egy kis hazunk is Rákosszentmihályon. A rendőrség már nem keresi. A kocsmákról is leszokott. Most éppen vidékre utazott a társával. Lovakat vesznek.

A Stefiből tehát lókupec lett.

Gyilkosbóli események

Kreolarcu, dus feketehaju ember volt. Ezért Szerecsen Péternek hívták. A tolvajoknak abból a fajtájából való volt, akik nem riádnak vissza a gyilkosságtól sem. Az üzleti betörésekben mindig része volt. Mint besurranó tolvaj, a lakásokban is számos betörése lopást követett el. Egy ilyen alkalommal revolverrel agyonlőtte a házigazdát, Tizenöt évig ült a fegyházban. Azóta a neve egyszer sem fordult elő a detektívjelentésekben.

Szerecsen Péter a Grassalkovich-utcában lakik. Megnősült, fiatal szőke felesége van. A gangan ül és egy kis gyermeket ringat az ölében.

— A Pétert tetszik keresni? Nincs még itthon — mondja. — Este jön csak haza, egy palafedő vállalatnál cserepező. Az ur talán a rendőrségtől van? Már nem olyan verekedős, mint azelőtt volt.

Az asszonynak egy friss sebforradás van a homlokán. Rámutatunk:

— Hát ez micsoda?

Az asszony szégyenlősen elpirul:

— Semmi... a Péter viccelt egyszer. Csak viccből csinálta az egészet.

A szomszédnők is mind a védelmére kelnek Péternek és esküdni kezdenek, hogy vicc volt az egész. Különben rendes ember, szorgalmasan dolgozik és szépen keres. Valamennyien agyondicsérik a régi Szerecsen Pétert, azt hiszik, hogy detektív vagyok.

Madárka Annus nagyságos asszony lett

Gunyosan mindenki „Madárkának” hívta. Az anyja egyszerű parasztasszony volt és Annus tizenégy éves korában megszökött hazulról, Rákospalotáról. Feljött Pestre, mert urinő akart lenni. Közben egy henteslegény barátnője lett. Az anyja, aki csirkét

árult a pesti piacon, hónapokig kereste, amíg egyszer ráakadt egy aréna-uti kávémérésben, ahol a barátjával és egy madártollas kalapu, festett arcu leánnyal ült.

Amikor az öreg asszony meglátta a leányát, nagyot sikoltott örömeiben, odaszaladt hozzá, átölelte és szeméből sűrűn potyogtak alá a könnyek:

— Mi lett belőled, édes jányom... Mi lett belőled...

Annus, aki előtt még mindig az „urinő“ karrierje lebegett, a barátnője kalapjának a tollára mutatva, így vigasztalta az anyját:

— Ne sirj anyám, lesz még nekem is olyan madárkám...

Azóta Madárkámnak hívták. Később tényleg lett madártollas kalapja. Fiatalemberekkel járt randevukra és a pásztorórákon meglopta őket. Ilyenekért gyakran be is zárták. Annusból azóta komoly asszony lett. A Szabolcs-utcában lakik. Tizennégyéves leánya van: a gyereknyaraltatási akcióval tavaly Hollandiába vitték és azóta ott van. Annus nem akar emlékezni a multra, inkább jövő terveit hangoztatja:

— A leányomat Hollandiában megkérte egy ékszerész. Hazairt, hogy elveszi feleségül és hogy mi is menjünk ki, mert jó dolgunk lesz. A férjemet, aki gépész, jó állásba fogja elhelyezni. Lehet, hogy elutazunk Hollandiába.

Annus azután megmutatta a ruhatárát, hogy milyen jól megy neki. Egy kis szekrény tele volt kalapokkal, madártoll azonban egyikén sem volt. Annus tényleg szakított a multtal minden tekintetben. Amikor menni akartam, a postás képeslapot hozott neki. Megmutatta a címzést: „Nagyságos N. N. urasszonynak.“ Hogy a lapot ki írta, azt már nem mutatta meg. Talán nem akarta megcáfolni, hogy most már végérvényesen urinő lesz.

...A liget felé, omladozó kis házak előtt meztelű gyerekek ordítanak. A juniusi szél idehossa a vurstliból a verklik egy-egy muzsikafoszlányát... Apró csirkefogók zsebetett kézzel mennek a verklik hangjai után. Közben eldobott cigarettacsutkát szívnak tovább. Mély szippantást vesznek, a rossz füstöt leszívják a mellre és a régi jasszok színes karrierjéről álmodoznak az apró Liliomok, a Szerecsen Péterek és a Hosszu Mimik rongyos kis utódai.

Fodor Tibor.